

קובץ
דברי תורה
ושיחות קודש

גליון מאה

פרשת עקב

תשפ"ג

ואלה יעמדו על הברכה
בעבור שנדבו הוצאות הגליון

הר"ר שלמה חנוך ערליך הי"ו

בארא פארק

לע"נ

הרה"ק רבי שלמה חנוך הכהן זי"ע

בן הרה"ק רבי יחזקאל זי"ע

מראדאמסק

נעקד"ה י"ח מנ"א ה'תש"ב

הרה"ח ר' שמואל ווייסבראד שליט"א

לע"נ זקנתו האה"ח מרת גיננעדל בת ר' ברוך ע"ה

אשת הרה"ח ר' יעקב דוד ווייסבראד זצ"ל

יארצייט י"ח באב

הר"ר נפתלי ערליך שליט"א

בארא פארק

לרגל השמחה השרויה במעונו

בהולדת הבן למול טוב

הרה"ח ר' ישראל הרשנבוים שליט"א

סמעטן איילענד

לרגל השמחה השרויה במעונו

שמחת הבר מצוה לבנו

הבה"ח נתן נטע נ"י

ניתן לקבל הגליון

בארה"ב

בארא פארק

ביהמ"ד אמשינאוו 4408-15th Ave.

וויליאמסבורג

ביהמ"ד אמשינאוו 144 Rodney st.

מאנסי

ביהמ"ד ווארקע 10 Maple ter.

לעייקוואד

אצל הרה"ח ר' ישראל נתן בוים שליט"א

בארה"ק

ירושלים

אצל הרה"ח ר' זלמן לעווין שליט"א

בני ברק

אצל הרה"ח ר' שלמה לייב לאנדא שליט"א

ביתר

אצל הרה"ח ר' אברהם לאנדא שליט"א

חיפה

אצל הרה"ח ר' ישראל ברודבקר שליט"א

יור"ל ע"י מכון דברי תורה – אמשינאוו

כל הזכויות שמורות ©

לתרומות, הנצחות, ולקבלת הגליון

amshinov40@gmail.com

קידושא רבא

פרשת עקב תש"פ לפ"ק

חידוש במה יבחר, אלא הציווי הוא, ובחרת, שיעשה את המצוות ועמידתו בנסיגנות לא מתוך הכרח וחוסר ברירה כיון שהדבר אסור. אלא אדרבא מתוך בחירה ושמחה, משום שזה הוא עיקר עמלו תחת השמש, ולא נשאר מכל חיי ההבל, אלא מה שזוכה לעשות רצון ה' ולהפוך חיי הבל לחיי נצח. וזה מה שמסיים הפסוק 'למען תחיה אתה וזרעך', שאם יקיים את התורה והמצוות באופן של שמחה, זה גם ישפיע על זרעו אחריו.

ואיתא מהבעל שם טוב הק' עה"פ (בפרשת השבוע) ועתה ישראל מה ה' אלהיך שאל מעמך כי אם ליראה את ה'

והיה עקב תשמעון את המשפטים האלה ושמרתם ועשיתם אתם וגו'. והיה הוא לשון שמחה, עקב רומז לתקופת עקבתא דמשיחא, כלומר בתקופה זו צריך דוקא עבודת ה' בשמחה, ובדרך זו תזכו לתשמעון את המשפטים האלה ושמרתם ועשיתם אותם וגו', שכל ביתו אחריו ישמרו את דרך ה'.

ושמעתי ביאור נפלא בשם הגאון ר' משה פיינשטיין זצ"ל (ע' דרש משה פרי' נצבים) אהא דכתיב (דברים ל, יט) 'ובחרת בחיים למען תחיה אתה וזרעך', ויש להקשות איך שייך כאן בחירה, וכי לבחור בין חיים למוות זה נקרא בחירה, הרי אין כאן שני צדדים כלל, וביאר שבוודאי אין כל

אליו, כי בלתי המצוות אי אפשר לקרב עצמינו אל הקב"ה, כי אנחנו מגושמים מאוד, ורק בכח קיום המצוות אנחנו קונים לעצמינו שלימות, כדברי ר' חנניא בן עקשיא (מכות כג, ב) רצה הקב"ה לְזַכּוֹת את ישראל וכו' לפיכך הירבה להם תורה ומצוות וכו', זכות הוא מלשון הזדככות שהקב"ה רוצה שהמצוות יזדככו נפשותינו לטוב לנו כל הימים, ובכוונה זו יש לקיים המצוות.

יה"ר שנזכה לעבוד את ה' מתוך שמחה והרחבה, ולראות בנים חיים וקיימים עוסקים בתורה ובמצוות לשמה, על ישראל שלום.

וזכרת את ה' אלהיך כי הוא הנותן לך כח לעשות חיל וגו' (דברים ח, יח) **באור החיים** הק' כתב, ש'וזכרת' בא להשמיענו, שבכל עת צריך לתת לב על טובתו של מקום, ולחשוב כי מה' היתה לו כל

אלוקיך (י, יב) הנה הלשון 'את' ה', אפשר גם לפרש מלשון 'עם' ה', דהיינו שיהא יראתך באותו כוונה של יראת הקב"ה, וביאר את דבריו על פי משל, כשנשבר כלי זכוכית על הארץ, מצווה האב את התינוק שלא ילך יחף פן יזיק עצמו ברגליו, אך כיון שהתינוק אינו מבין חומרת הענין, על כן אינו שומע בקולו וממשיך לילך יחף, ואז מזהירו האב שוב, שאם יכנס יחף יעניש אותו, ואז התינוק כבר מתיירא לעבור על דברי אביו, כדי שלא יעניש אותו, ובאופן זה היראה של הבן אינו שוה ליראה של האב, אך אם התינוק חכם, אזי מבין לאשורו שהיראה של אביו הוא רק בכדי שלא יכאב לו, ואז גם הבן נזהר מאותו טעם, ואז יראת האב שוה ליראת בנו, ע"כ. וזהו הכוונה בפסוק, כי אם ליראה את ה' אלהיך, הפירוש שיהיה לך יראה שהיא שוה עם יראת הבורא ית', שרוצה שלא תחטא ח"ו, כדי שתהיה מקורב

המפסיד הגדול שלה וכו'. ומביא שזה הטעם שנאמר אצל מלך ישראל (דברים י"ז) והיתה עמו, וקרא בו כל ימי חייו, למען ילמד ליראה את ה' אלהיו. מכאן, שאין היראה נלמדת אלא מן הקריאה ללא הפסק ע"כ.

וכמו כן מצינו **בספר התניא** (פרק מב) שצריך להרגיל מחשבתו תמיד בענין האמונה, ומבאר שאמונה הוא גם מלשון אומן המאמן ידיו וכו' היינו שמרגיל האדם את עצמו בזה תמיד, ובזה מתחזק האמונה ועולה מעלה מעלה. וכדוגמא שאנו רואים בעת שהדיוט תופר כפתור, הרי זה עולה לו בקושי רב, משא"כ חייט מומחה מסתובבים אצבעותיו במהירות גדולה, עד שנראה לכל הרואה כבלתי אפשרי לעשות כן, וזהו מרוב הרגל, כך הוא גם באמונה.

ואכן בכמה מקומות התעסקו ביותר בענין לחזור על דיבורי אמונה, שזהו דבר המחזקו מאד, ומסופר באחד

הטובות, ורק אם יתבונן בזה, יתעורר להכיר את הבורא והשגחתו עליו, ולכן תחילת תחבולות יצר האדם הוא להשכיחו דבר זה, ועל ידי זה יקל עליו לאבדו ח"ו, וזהו שנאמר מיד לאחריו, והיה אם שכוח תשכה, פירוש, אם שכוח דבר זה שה' הוא המטיב לך וגו', סופך שתשכח את ה', והלכת וגו'.

(יש לציין שמרן אאזמו"ר הרה"ק רבי יוסף זי"ע, היה מעודד בכל עת ללמוד גמרא, ורק לעלטערע יונגעלייט היה אומר שאפשר ללמוד אור החיים הק', והוסיף טעם, מפני שהוא קרוב לפשט, וכמו כן אמר ללמוד מאור ושמש).

והנה **במסילת ישרים** (פרק כה) כותב בענין דרך קניית היראה וההרגשה שעומד לפני השכינה, כיון שהוא דבר שאינו מצטייר היטב בשכל האדם, שכן הוא רחוק מחושינו, לכן רק על ידי התמדת ההתבוננות בזה יקנהו, ואם לא יתמיד עליו יסור ממנו בנקל, ונמצא שכמו שרוב ההתבוננות הוא הדרך לקנות היראה, כן היסח הדעת הוא

וכוכבים אשר כוננתה, מה אנוש כי תזכרנו וגו'. (דרך אגב, בספה"ק אי' שלא להביט בירח כי אם לפני קידוש לבנה). כן יעזרנו ה' להתחזק באמונה ולזכור טובות המקום עלינו.

מחשובי חסידי סלונים שהיה בעיה"ק טבריא, שהיה ישן על גג ביתו, כמנהגם מחמת חום הגדול, וראה את הכוכבים זרועים על פני השמים, והי' חוזר ואומר בהתרגשות את לשון הפסוק (תהילים ח, ד) כי אראה שמיך מעשה אצבעתיך ירח

אמרים

אבל אינו מכווין בהם כלל, כי עיקר הכוונה היא שבירת הלב וכו', וכוונת האריז"ל באמת לא נאמרו אלא לאנשים כמותו, או פחות מעט, שכבר לבם טהור מכל תאוה לכל התענוגים.

ומחמת התענוגים הגשמיים לא נוכל לכוין דעתנו אליו כלל אפילו כפשוטו, ואיך נוכל לכוין כוונות העומדים ברומו של עולם, לזאת בחרתי לי לכוין כוונה אחת, לכוין הלב להשי"ת בכל מה

בספה"ק מאור ושמש (ד"ה הן) כותב שבדורות האלו אין צריכים להתפלל בכוונת השמות ומביא ששמע מהרה"ק הרבי רבי אלימלך זצוק"ל שאמר שאין מתפלל על פי הכוונות, ומה שמתפלל בסידור האר"י ז"ל הוא מפני שהשם הוי"ה נכתב שם בשלימות ובכתב גדול. ומבאר שם את הענין עיי"ש.

וראה ביושר דברי אמת (אות מג) שכתב, שאף על פי שבילדותו למד קצת כוונות,

ה

שהם מתקנים תיקון גדול מאד למעלה
נורא מאד, אזי על ידי זה יבא התעוררות
גדול, שנכוין דעתינו ונמסור כל כחותינו
לכוין כוונה הישרה, שיהיה פינו ולבנו
שויים באהבה ויראה, שעל ידי זה יקבל
השי"ת את תפלתנו, עיי"ש.

דאפשר, ולכוונת התיבות והמלות כפי
האפשר.

אבל עם כל זה טוב מאד ללמוד הכוונות
של כל התפלות, שעל ידי זה תתעורר
הנפש כשתדע עד היכן הדברים מגיעים,

סעודה שלישית

פרשת עקב תש"פ לפ"ק

אזי אף אם יעשו המצות בלי דעת, כמ"ש רש"י המצות שאדם דש בעקביו, דהיינו בבחינת עקב וראשו בל עימו, בכל זאת, ושמר ה' אלהיך לך את הברית נאת החדס, ראשי תיבות שם הדעת, מקבלם ברצון כאילו נעשו בדעת שלימה, והטעם בזה שהרי בזמנים אלו יותר קשה לעבוד את ה', והקב"ה מחשיב עד מאד כל התאמצות שלנו.

ומביא ששמע מאביו הרה"ק רבי יחיאל מאלכסנדר וצללה"ה, בשם רבי חיים וויטאל שהק' לרבו האר"י הק', שמצינו (שבת פ"ה) שפרתו של שכיניו של ר' אלעזר בן עזרי' יצאה בשבת ברצועה

והיה עקב תשמעון את המשפטים האלה ושמרתם ועשיתם אתם ושמר ה' אלהיך לך את הברית ואת החדס אשר נשבע לאבתך. וברש"י דרש על עקב, אם המצות קלות שאדם דש בעקביו תשמעון ע"כ. נמצא עק"ב הוא מצוות שהאדם לא שם לב אליהם.

ובספה"ק ישמח ישראל ביאר שהוא מלשון עקבתא דמשיחא, ונקרא עקב שכן הרגל רחוק מהראש, שזה בא לרמוז על חשכות הזמן בסוף הגלות, שהדעת מעורבב, ואין יכולים לעשות המצוות כראוי וכיאות, על כן בא הפסוק להשמיענו, והיה עקב תשמעון, אם תשמעון בעקבתא דמשיחא למצוות ה',

על עולמו ומוריד קדושתו למטה, וכעת ת"ל שורה קדושתו למטה לארץ וכו', ממילא מובן שבקל יוכל האדם להשיג קדושתו ואורו של הקב"ה, ולייחד כל הבחי' הנמוכים והשפלים למעלה ראש עכל"ק.

ועל פי דברים האלו אפשר לפרש, והיה לשון שמחה, ששמחה גדולה ומיוחדת הוא בשמים, כאשר, עקב תשמעון, שעושים רצון הבורא בעקבתא דמשיחא בעומק הגלות.

ובתולדות יעקב יוסף (פרשת עקב אות ד') מצינו דברים יסודיים נפלאים עד מאד. בתחילה מביא את דברי **הרמב"ם** בהל' דיעות פרק א', שהדרך הישרה הוא להיות בכל הדעות במדה בינונית, וחושב שם גם מידת הענווה, ואז נקרא חכם, והקשה הלחם משנה (שם) דבפרק

שבין קרניה, ולא עשה מחאה, ולתקן פגם זה, השחירו שיניו מפני הצומות. והקשה רח"ו לרבו, אם בארזים נפלה שלהבת מה יעשו אזובי קיר, איך שייך לנו לעמוד ולשרת לפני ה', והשיב לו (דברים שרק האריז"ל יכול לאמרם), **אשר אנחה אחת מעומק הלב בזמן הזה יקר וחביב יותר בעיני ה' מהתענייתים והסגופים מהראשונים מחמת גודל הסתרת פנים ואם בדורו כבר אמר כן, ק"ו בן בנו של ק"ו על דורות האלה, ע"כ.**

ויש להסמיך את דבריו הקדושים של **הבית אהרן** (לפסח דף פ"ז) שנראה מעין זעקה וזל"ק, אהוביי אחיי תאמינו לי, והוא מלא בכל הספרים, אשר מה שהיו צריכים הצדיקים הראשונים להשיג בכמה ימים וחדשים אפשר כעת לתקן בשעה אחת, מחמת שכעת העולם הוא יותר בשפלות בבחי' רגל, חס הקב"ה

והיה נזהר בכל אות דתנועה ומלה לאומרה כדקא יאות.

ומבאר את הפסוק, אם תשכבון בין שפתים (תהלים סח, יד), מלשון שפתיים, שהקדוש ברוך הוא שומר ושוקד על שפתי האדם לנושקה כשהוא אומר תורה ותפלה בדחילו ורחימו, ואם ישים לבו אל דבר זה, בודאי מי זה האיש אשר לא יאחזנו רתת וזיע שהמלך גדול ונורא שומר ושוקד על שפתיים של אדם נבזה חדל אישים וכיוצא בזה.

ושפלות זו הוא מעין מה שאמרו חז"ל (גיטין נו). ענותנותו של רבי זכריה גרם חורבן בית המקדש וכו'. כלומר שלפעמים מרוב ענווה אפשר להביא חורבן בעבודת ה' רח"ל. נמצא מדבריו, שאדרבא במקום לחשוב מה אני ומה חיי, ועיי"ז להתבטל מעבודת ה', אדרבא זה גופא צריך להיות הסיבה לשמחה

ב' כתב שבענוה אסור לנהוג במדה בינונית, אלא צריך עניות בתכלית.

ותוכן תירוצו, דאכן באופן כללי במידת הענווה צריך לילך עד הקצה, כמ"ש מאד מאד הוי שפל רוח, אך יש פעמים שאין להשתמש במידת הענווה עד כדי כך, ומי שיודע להבחין ביניהם, אימתי להתנהג במידה בינונית, זהו הנקרא חכם.

ואלו דברי קדשו, כי גם בענוה צריך לפעמים מדה בינונית, והוא צורך גבוה מאוד, כמו **ששמעתי ממורי** [הבעש"ט הק'] שרוב ענותנותו של האדם גורם שנתרחק מעבודת הש"י, שמצד שפלותו אינו מאמין כי האדם גורם ע"י תפלתו ותורתו שפע אל כל העולמות, וגם המלאכים ניזונין ע"י תורתו ותפלתו, שאילו היה מאמין זה, כמה היה עובד ה' בשמחה וביראה מרוב כל,

ומענין לענין, יש א מורא'דיגע שטיקל בספה"ק דגל מחנה אפרים (בתחילת הפרשה) וזל"ק, כלל גדול לעבודת הבורא ברוך הוא, העיקר הוא ההאמנה (האמונה), ועל זה היה מזהיר אא"ז [הבעש"ט] זללה"ה, וזהו שורש לכל התורה והעבודה, וזהו שאמר דוד המלך ע"ה (תהלים קי"ט, פ"ו) כל מצותיך אמונה וגו'.

כי עיקר המצוות היא האמונה להאמין בה', ומי שהוא מאמין בה', יכול להתפלל בכל יום, כי אם הוא מאמין שה' הוא מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית, הוא בכל יום בריה חדשה, וכל העולמות הם ברואים חדשים, וצריך להתפלל וליתן שבח והודיה למי שברא הכל, וגם ברא אותו להתפלל על נפשו ונפש אשתו ובניו ועל פרנסתו וכל

בעבודתו, שיאמר לעצמו הבט וראה על אף שאיני ראוי ואיני כדאי, בכל זאת הקב"ה חושק כל כך לשמוע את אמרי פי.

ומוסיף והולך בדברי קדשו, כך האדם ראוי לשים לב ולומר לעצמו שהוא סולם מוצב ארצה, וראשו מגיע השמימה, וכל תנועותיו ודבורו והלוכו ועסקיו עושה רושם למעלה, ועי"ז יזהר בכל דרכיו ועסקיו שיהיה לשם שמים, מה שאין כן אם חושב האדם מה אני חשוב שמעשי יעשו רושם לפגום או לתקן למעלה ולמטה, ועל ידי זה הולך בשרירות לבו ואומר שלום יהיה לי, ובאמת צריך האדם לדעת כי ע"י מעשיו הטובים הוא דבוק בו יתברך ממש, וכמ"ש והלכת בדרכיו וכו', ובזה שהוא רחום למטה, מתעורר מדה זו של רחום למעלה בכל העולמות.

ובהמשך הדברים מביא הדגמ"א שאם יש לאדם תוקף אמונה זו הרי גם יותר קל לו בנסיונות, שכן מבין שכל דבר המסיט דעתו ומפריע לו בעבודת ה', גם זה עצמו, הוא דבר שנשלח אליו מאת הבורא, ולבאר זה נראה, שכמו שמי שמדליק כלי נגינה ואח"כ מתמיד הניגון מאליו אין האדם מרגיש כ"כ קשר עם זה שהדליקו, אך אם יהא איש מנגן בכינור הרי בכל זמן הנגינה הרי הוא רואה את המנגן בתוכו ויש לו יותר קשר עימו. ולכן המתבונן בענין המחדש בטובו וכו', אזי מרגיש את כח הבורא בבריאה ביתר שאת, ומודה הוא לה' על כל נשימה ונשימה, בהרגישו שהקב"ה נותן לו עתה את כח חיותו. ואז יש לו התחדשות בכל עניני עבודת ה'. ואז רואה בכל הפרעה שייכות לעבודת ה', שכן מבין שנשלח אליו כדי

טוב, ואם אינו מאמין באמונה שלימה שהקב"ה מחדש בכל יום מעשה בראשית, התפלה והמצוות נעשין אצלו כדבר ישן ורגיל, ונמאס אצלו לדבר דברים אחדים בכל יום ויום.

כאן מבאר שע"י שמתבונן בענין המחדש בטובו בכל יום תמיד, יש לו כח להתפלל, והנה בתניא (שער היחוד והאמונה פרק ב') מבאר שיש הבדל בין צורף היוצר כלי חדש, שאחר שעשה אומנותו, שוב אין הכלי צריך לידי הצורף, והכלי ישאר קיים בלעדו, אבל לענין הבריאה שהוא יש מאין צריך בכל רגע ורגע לקבל חיות חדש מהבורא, כמ"ש המחדש בטובו בכל יום וכו' ואם יסתלק כח הבורא מן הנברא ח"ו ישוב הנברא באותו רגע לאין ואפס, ולא ישאר לו שום קיום.

אבל עקרב פוסק, היינו שנופל בחסרון
אמונה, כמ"ש על עקרב (תיקוני זהר) מאי
עקרב, עקר ביתא דשכינתא ח"ו, ואז
באמת רואה בכל דבר מפסיק מהבורא.

יעזור לנו השי"ת להינצל מענווה
פסולה, ולהיות בזכרונינו תמיד כי
הקב"ה רוצה בעבודתינו, גם בעת שאין
לנו דעת, ונזכה לאמונה שלימה ולעבוד
את ה' בשמחה ובטוב לבב, ובמהרה
יבוא גואל צדק ברחמים אמן.

לנסותו, ולהרימו על נס, ועיי"ש
שהאריך.

ועל פי זה מפרש הדגמ"א, את דברי
הגמ' (ברכות ל, ב) אפילו נחש כרוך על
עקבו לא יפסיק אבל עקרב פוסק.
ומפרש, שהנחש נקרא מחשבה זרה,
שאם האדם חי את האמונה, הרי אינו
נבהל מהנסיון, כי מבין כי גם זה
מהקב"ה. אבל מי שאינו מאמין בזה
באמונה שלימה, בודאי הנחש המפריעו
באמצע תפילתו מבדילו מן המלך, שכן
מרגיש כאילו זה דבר נפרד, ודי למבין.

קידושא רבא

פרשת עקב תשפ"א לפ"ק

וכו' 'כדי לזכור את הבורא תמיד, וליראה ממנו'.

בסוף הפרשה, ללכת בכל דרכיו ולדבקה בו. וברש"י, אפשר לומר כן, והלא אש אוכלה הוא אלא הדבק בתלמידים ובחכמים ומעלה אני עליך כאילו נדבקת בו.

כ"ק אזמו"ר זצלה"ה סיפר אודות החסיד ר' אלעזר ביאליסטוקער, שמתנגד אחד מהעיר ביאליסטוק שהתלוצץ ממנהגי החסידים ומעשיהם, היה מסתובב בין החסידים וכל מה שראה שם היה מספר לחבריו ויחדיו היו מתלוצצים.

ועתה ישראל מה ה' אלהיך שואל מעמך כי אם ליראה וגו'. בגמ' (מנחות מג, ב) תניא, היה רבי מאיר אומר, חייב אדם לברך מאה ברכות בכל יום, שנאמר ועתה ישראל מה ה' אלהיך שואל מעמך, וברש"י מסביר את הלימוד, 'מה' קרי ביה 'מאה'. ולכאורה קשה מה השייכות בין פסוק זה לענין הברכות.

ובמהרש"א (שם) ביאר שהמאה ברכות ששואל הקב"ה מעמך, מטרתו היא ליראה את ה' וגו', היינו שאמירת הברכות לפני כל הנאה מעוה"ז, זהו העצה שעל ידה תבוא לידי יראה. ואכן כך הוא הלשון ברמב"ם (הל' ברכות פרק א' הלכה ד') ז"ל, נמצאו כל הברכות כולן

ואנה, וצעק בהברה ליטאית (כפי שדיברו אנשי ביאליסטוק) בתנועה מיוחדת: ולדבקה בו - וכי אפשר לידבק בהקב"ה, והלא אש אוכלה היא, אלא הדבק בתלמידי חכמים". ושוב הכה את ראשו על הכותל והוסיף לצעוק על עצמו: "פויער! די זאגסט נאר אזוי, די מיינסט עס נישט, וכך עשה כמה פעמים.

המתנגד יצא מהתפעלות, מעתה כבר הבין איך השפיע על ר' אלעזר משקה היי"ש... שכל כולו היה במחשבת קודש הכנה לפני כניסתו אל הרבי, ואמר המתנגד בהתרגשות: "הייתי מוכר את הבגד עליון שלי כדי לקנות עוד משקה לכזה יהודי", ומאז נעשה חסיד.

כאשר התארגן קבוצת חסידים בביאליסטוק ביחד עם החסיד ר' אלעזר ביאליסטוקער לנסיעה אל הרבי הרה"ק רבי דוד מקאצק, הצטרף לקבוצה, שכן רצה לנסוע ולראות מה עושים שם החסידים ועי"ז יהיה לו עוד סחורה לספר לחבריו.

כשהגיעו לקאצק נסעו לקרעטשמע וקנו משקה והתיישבו לשתות, לגימה אחר לגימה במשך כל הלילה. המתנגד כבר הכין נפשו לקראת הבאות, שכן בשעה שר' אלעזר יהא בגילופין, בוודאי יפלו שם 'פנינים', ואז כשיחזור הביתה כבר יהא לו מה לספר אודותם.

עוד בטרם האיר היום, קם ר' אלעזר כשהוא שתוי יין עד שהיה מתנועע אנה

סעודה שלישית

פרשת עקב תשפ"א לפ"ק

הסבל מרוב הצרות וטרדות הזמן, והסט"א רודף כל היום באין מנוס'.

וכמו ביומא דשוקא בעת שצריך הרבה סחורה, גם הסחורה הרעה ימכר לטובה. ולכן בזמנים הללו, שאין בנו כח לכוון לבבינו כנכון, גם המעט מהקדושה דוחה הרבה מהסט"א, כי מעט מהאור דוחה הרבה מן החושך. על כן ראוי לכל איש לקום ולהתעודד ביראת ה', כאשר כביכול המלך עומד ומצפה לדופקי בתשובה לקבלם באהבה. וזהו פירוש הכתוב, 'והיה', יהי' שמחה גדולה לפני השי"ת. 'עקב', בעקבות דמשיחא, 'תשמעון' גם בחי' שמיעה קטנה שלכם.

והיה עקב תשמעון את המשפטים האלה ושמרתם ועשיתם אתם ושמר ה' אלהיך לך את הברית ואת החסד אשר נשבע לאבותיך. ובתפארת שלמה 'עקב' רומז ל'עקבתא דמשיחא', באחרית הימים. 'כי אמנם כן נכון לכל אדם להבין ולדעת כי בחשכות הגלות האחרון כיום הזה, הנה יקר מאד לפני השי" ומקובל לפניו כל בחינת התעוררות לעבדות לתורה ולתפלה, אפי' שאינו כראוי ובכוונה הגדולה כמו בדורות הראשונים, בכל זאת המעט מהעבדות, הוא חשוב לפני הקב"ה כמו הרבה בימים שלפנינו, יען כי בעוה"ר גברה החשכות ועול הגלות, וכשל כח

מדת ענוה, לומר חס ושלום 'מה מעשי חשוב אצל השם יתברך'.

כי הכלל היא, שהאדם צריך להיות עניו בכל דרכיו ובכל מעשיו, אבל בעבודת ה', חס ושלום, אדרבה האדם צריך לומר, מעשה זה שאני עושה במצות ה', חשוב אצל הבורא יתברך, והשם יתברך כביכול יש לו תענוג מן המצות שלי שאני עושה, כי אם חס ושלום האדם יהיה עניו במצות ה' ויאמר מה מעשי חשובים אל ה' 'זה הוא כפירה', וחוזר הקדושת לוי שוב על דבריו, אדרבה, במצות ה' צריך האדם לאמר, מעשי שאני עושה רצון ה' הם חשובים בעיני הבורא ויש לו תענוג להשם יתברך ממעשי שאני עושה את מצותיו יתברך.

יה"ר שנזכה להחשיב את העבודה, ולעבוד את ה' בשמחה ובטהרה, ולגאולה שלימה במהרה בימינו אמן.

ובכית אהרן כתב בדומה לזה, עפ"י הפסוק, חשבתי דרכי, לשון חשיבות, שצריך להחשיב מאד כל מצוה ומצוה בעת עשייתם. כי הם עומדים ברומו של עולם, ועושה אור גדול בעולמות עליונים, אלא שבזה העולם הם מוסתרים בתוך התורה והמצות בהסתר אחר הסתר. העיקר הוא שיעשה כל מצוה בשמחה, ויהא יקר בעיניו כל דבר שעושה, וזהו 'והיה' לשון שמחה. עקב, אפילו במצוה ועשיה קטנה, בחי' עקב.

ובקדושת לוי עה"פ ועתה ישראל מה ה' אלהיך שואל מעמך כי אם ליראה. מ"ה, היינו מדת הענוה כמאמר רבותינו ז"ל לא כאברהם כו' אלא כמשה שאמר 'ונחננו מה'. (בשלח טז, ח) וזהו מ"ה ה' אלהיך שואל מעמך, היינו מדת הענוה. אך חוץ בענין אחד, כי אם ליראה כו', כלומר במדת יראת ה' אסור להיות לך

קידושא רבא

פרשת עקב תשפ"ב לפ"ק

מה הוא הדקדוק והנשיאות פנים שמקיימים בזה, הלוא גם לפי ר' מאיר וגם לדברי רבי יהודה אין בזה הידור, אלא הוא חיוב מעיקר הדין שצריך לברך, ולמה זוכין בזה לנשיאות פנים מיוחדת. (על פי פשט הכוונה, שמדאורייתא חייבין רק כשאכל שיעור שביעה, ושיעורי החכמים הם כבר בגדר חומרא).

וביאר אא"ז הגה"ק ר' יהושעילע מקוטנא זי"ע בדרך דרש, דכשישבו יחד לסעודה תלמידי רבי מאיר ורבי יהודה, אם אכלו יותר כביצה או פחות מכזית, לא היו ביניהם חילוקי דעות, אך אם היו אוכלים יותר מכזית אך פחות מכביצה, הרי בזה נחלקו אם צריך לברך, דלרבי

ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלהיך על הארץ הטובה אשר נתן לך.

בגמ' ברכות (כ, ב) אמרו מלאכי השרת לפני הקדוש ברוך הוא, רבוננו של עולם, כתוב בתורתך אשר לא ישא פנים ולא יקח שחד, והלא אתה נושא פנים לישראל, דכתיב ישא ה' פניו אליך, אמר להם, וכי לא אשא פנים לישראל, שכתבתי להם בתורה ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלהיך, והם מדקדקים על עצמם, עד כזית ועד כביצה.

דהנה נחלקו רבי מאיר ורבי יהודה, אימתי מתחייבים בברכת המזון באכל כזית או רק אם אכל כביצה, (ע' משנה ברכות מה, א וברש"י שם) ולכאורה לפי"ז

כזית, ואם עברו שיעור זה הם ממשיכים 'עד כביצה'. ולזה זוכין לישא ה' פניו אליך.

עתה כבר בירכנו חודש אלול, דורשי רשימות דרשו 'אלול' ראשי תיבות 'איש לרעהו ומתנות לאביונים', ונראה הכוונה בזה, כי אנחנו מבקשים בראש השנה לזכות לה' באור פניך יהלכון, וכשכל אחד נושא פנים לחבירו, וחומל על דלים, אזי מדה במידה הקב"ה אומר, וכי איך לא אשא להם פנים. וזהו גם הראשי תיבות של אני לדודי ודודי לי, שאיך שמתנהג כלפי הקב"ה, כן הקב"ה משפיע עליו, יה"ר שנזכה לכתובה וחתימה טובה.

מאיר אם אין מברכין מבטלין מצות ברכת המזון, ולרבי יהודה אם מברכין על כזית, מוציאין שם שמים לבטלה.

על כן כדי שיוכלו שני הצדדים לחיות באהבה ואחוה קבעו ביניהם, שבכל עת שיישבו יחד, יאכלו או פחות מכזית, ואם עברו שיעור זה, היו כבר ממשיכין לאכול יותר מכביצה, כדי שיוכלו להשתוות ביחד, ולא יהא פלוגתא ביניהם. וזה ענין של נשיאת פנים, שאף שכל אחד חושב שהצדק עמו, נושאים פנים זה לזה, ועל זה אומר הקב"ה, וכי לא אשא פנים לישראל, שכתבתי להם בתורה ואכלת ושבעת וברכת את ה' אליך, והם מדקדקים על עצמם, עד כזית ועד כביצה. היינו שאוכלים או 'עד

סעודה שלישית

פרשת עקב תשפ"ב לפ"ק

התפילין הנעשית מעור בהמה וכדומה. והנשמה של המצוה, המה האורות העליונים שמתעוררים בשורשם למעלה, על ידי פעולת המצוה.

ומעתה יתפרש שהשכר המובטח בעולם הזה, הוא רק על חלק העשייה של המצוה, שכן כמו שבתורה לא נאמרה שום דבר מאורות המצוות, אלא מעשי המצוות כפשוטן, כמו כן השכר הכתוב בתורה הוא רק על החלק הזה. אך מה שפעל האדם במצוותיו באורות הרוחניים, זה דבר שאי אפשר לשער כלל במושגי עולם הזה, ולכן לא שייך לשלם שכרו בהאי עלמא.

וזהו והיה עקב תשמעון, 'עקב' רומז על החלק של עשיית המצוה בעולם הזה, ונקרא 'עקב' כיון שהוא רק הבסיס שעל

והיה עקב תשמעון את המשפטים האלה ושמרתם ועשיתם אותם, ושמר ה' אלהיך לך את הברית ואת החסד אשר נשבע לאבותיך, ואהבך וברכך והרכך וברך פרי בטנך ופרי אדמתך דגנך ותירשך ויצהרך שגר אלפיך ועשתרת צאנך על האדמה אשר נשבע לאבותיך לתת לך.

הרי לנו שעל שמירת התורה מקבלים שכר טוב אף בעולם הזה, ולכאורה קשה הרי לימדונו חז"ל (חולין קמב, א) ששכר מצוה בהאי עלמא ליכא, ואיך הבטיחה לנו התורה שכר המצוות.

הנה בספה"ק באר מים חיים מבאר שבמצוות יש בהם בחינת גוף ובחינת נשמה. הגוף הוא החלק הגשמי, כמו חוטי הציצית מצמר רחלים, וכן גוף

ומוסיף הבאר מים חיים, דבר חדש שלא ראה מי שהקדימו בכך, שעל פי הרוב בדברי הרשות ועניני הגוף, יש בהם אותיות י"ה כמו אכילה שתיה הליכה שינה שיחה וכו', ובתורה ומצוות מפורש בהם אותיות ו"ה, כמו תו"רה עבו"דה קדו"שה מצו"ה וכדומה. ולכאורה היה ראוי להיות להיפוך, שבענינים רוחניים יהא אותיות י"ה. ובענינים גשמיים אותיות ו"ה.

אלא הכוונה בזה הוא, שבדברים גשמיים כיון שאין רואים בה את הניצוץ הקדוש, יכולים להגיע לידי חמדה גופנית, על כן נאמר בהם מפורש אותיות י"ה, להזכיר לאדם את אור ה' המחיה את הדבר ההוא, שיתנהג בהם לשם שמים, להחזיר הניצוץ הקדוש למקורו.

אך במצוות ה' הוא להיפוך, כי יכול האדם לחשוב שהעיקר הוא מה שנעשה למעלה בשורשה, ועל ידי זה עלול ח"ו

ידו מתעורר בעליונים כל הדברים הנשגבים, כעקב האדם שעליו עומד כל הגוף, ועל זה אמרה תורה, שאף על חלק העקב לבד, כבר יקבל שכר טוב כמ"ש ושמר וגו'. ואכן על החלק הרוחני ישולם לעתיד בעולם הבא.

והנה מודעת זאת שתיבת 'מצוה' מורה על שם הוי"ה (תקוני זהר, תיקון ע') כי מ"צ בחשבון א"ת-ב"ש הוא י"ה, וכן ו"ה הוא המשך השם הקדוש, והנה י"ה מורה על החלק הרוחני בחינת שמים, ואותיות ו"ה מורה על חלק הגשמי בבחינת הארץ, כי השם יוצא מהפסוק י'שמחו ה'שמים ו'תגל ה'ארץ, ולפי שאותיות י"ה רומזין לנשמת המצוה בשורשה למעלה, וגודל תיקונה נעלם מן האדם, לזה אף אותיותיה נכתבו באופן נסתר באתב"ש, אך אותיות ו"ה המורים על עשיה הגשמית של המצוה, וזה הרי גלוי לעין, על כן נכתב באופן מפורש.

הגשמי של המצוה, את בחינת ה'עקב' של מעשה המצוה, ואין לנו כל השגה מה אנחנו פועלים בכל מעשה מצוה בעולם הזה, וכמו שאמר הרה"ק ר' מנחם מענדל מווארקע זי"ע, מלאה 'הארץ' קנייך, שהארץ מלאה עם דברים שאפשר דרכם לקבל קניין בהקב"ה, יה"ר שנזכה לקיים את המצוות בשמחה, ובקרוב נזכה לגאולה אמן.

לזלזל בפרטי המצוה אשר ציווני הקב"ה, ולזה באו בהם האותיות ו"ה, להזכיר כי זה כל האדם לקיים המצוות בחפצי העולם דוקא, כגון פסולת גורן ויקב לסוכה, וערבי נחל וכפות תמרים ומיניהם לאתרוג וכו'.

ולכן צריך כל בר ישראל לדעת שבכל מצוה שעושה, הרי הוא עוסק בענינים גבוהים ורמים, רואים רק את החלק

בעת אמירת לחיים

שבחודש השישי צריך האדם להכין עצמו לחודש השביעי. עומדים אנו כבר בשבת מברכין חודש אלול, יה"ר שנזכה להכין עצמינו כראוי.

הרה"ק ר' הערשעלע רימנובער זי"ע אמר, שכמו שמצינו לענין שבת שצריך לעשות הכנה מבעוד יום כמ"ש (בשלה טז, ה) והיה ביום השישי והכינו את אשר יביאו וגו', כמו כן הוא לענין החדשים,

סעודה שלישית

פרשת דברים – חזון תשפ"ג לפ"ק

אחר אמירת לחיים:

יודעים מה לעשות עם המעט שנים שהאדם חי עלי אדמות, ואין עולה בדעתם כלל שאפשר להם לחטוף עוד מעסק התורה וקיום מצוות.

בישמח ישראל מביא בשם אביו הרה"ק רבי יחיאל מאלכסנדר זי"ע, שבפרשה ראינו את בקשת משה רבינו להיכנס לארץ ישראל כדכתיב אעברה נא ואראה את הארץ הטובה וגו', וענה לו הקב"ה, רב לך, אל תוסף דבר אלי עוד בדבר הזה, ובהמשך שם, וצו את יהושע וחזקהו ואמצהו וגו'.

וביאר הרה"ק מאלכסנדר, שהקב"ה אמר לו אכן אתה לא תעבור לארץ ישראל, אך מי שמלמד את חבירו תורה ויראת שמים

איתא בגמרא (תענית לא, א) שמיום ט"ו באב יש להרבות בלימוד התורה, (מכאן ואילך דמוסיף יוסיף). **החפץ חיים** סיפר, שפעם בא לפניו איש אחד, ודיבר עמו מעניני פרנסתו, ואמר שיש אנשים עשירים שהוא מתחרה איתם באותו עסק, וכדי להפטר מהתחרות שלו, הם מציעים לו משכורת קבועה ובלבד שיסגור את בית מסחרו, והוסיף שאכן בעצם זה עסק טוב, כי בדרך זה ירוויח בלא לעבוד כלל, אך אמר, איך וועל דאך משוגע ווערען פון לידיגיין... ושחק החפץ חיים על קטנות הדעת של בני אדם, שאם אין להם עסק הסחורה, אינם

לומר, וידעת והשבות וגו', ומבאר שיש כאן עצה נכונה איך להכניע את יצר לב האדם. ומפרש, וידעת היום, שיתן בדעתו את היום הידוע, שהוא יום המיתה (כדאיתא ברכות דף ה'), וכשישיב ידיעה זו אל לבו, 'אז מ'בלייבט נישט דא אויף אייביג', בזה יהיה נכנע לבבו, וישיב אל דרך הטוב.

עוד פירש, על פי דברי הגמרא (נדה ל, ב) שביום הלידה משביעיין את הנשמה, תהי צדיק ואל תהי רשע וכו', ובזוהר הק' (תיקוני זהר קלו, ב) כי ביום שהנפש יורד מעולם העליון, מזהירין אותה לנצל כראוי את ימי חייה, ומראין לה את השכר הרב המיועד לעושי רצונו יתברך, ומתריין בה בעונשין מרובים, אם ח"ו תעבור על מצות ה', ועל זה נאמר וידעת היום, שיזכור את היום הזה, לפני שבא נפשו מעולם העליון, ויחשוב וישיב אל לבו, האם הוא אכן ממלא את תפקידו כהוגן.

נחשב לרבו, ואפילו איש פשוט שמוכיח את חבירו בדברי מוסר או מחזקן בדברים, וכמבואר **במשנה** (אבות פרק ו') אפילו למד ממנו אות אחת נקרא רבו, על כן 'צו את יהושע וחזקהו ואמצהו', וממילא כשהוא יכנס לארץ יחשב זאת על שמך, שכן בא מכותך ומתורתך. ומסיים, שמזה ילמוד כל אדם, שכאשר פוגש את חבירו, ידבר עמו דברי יראה ומוסר, ובזה יהא לו זכות לעד, יהי רצון שנזכה לנצל את הזמן לתורה ויראת שמים.

וידעת היום והשבות אל לבבך כי ה' הוא האלהים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד. ופירושו, שהאדם צריך תמיד לחזור ולזכור שהקב"ה מנהיג את העולם כולו, והוא לבדו עשה ועושה ויעשה לכל המעשים.

ובאור החיים הק' דייק, למה נאמר וידעת היום', מה מוסיף לנו בכך, ואמאי אין די

עשה במרד ובמעל, ובין להשלמת נפשו בעתיד, כי בכח השבת לתקן את החטאים וגם כוחו גדול להשלמת נפש האדם, שעל ידי שמירת שבת נחשב כאילו קיים כל התרי"ג מצות, כמו שאמרו חז"ל כי השבת שקולה כנגד כל המצות שבתורה (עיין ירושלמי נדרים פרק ג' הלכה ט'). ובזה יתחזק לבו לעבוד את ה'.

יהי רצון שנזכה לעבוד את ה' מתוך שמחה וטוב לבב ונזכה לגאולה במהרה, אמן.

עוד פירש, לפי שהיצר בא אל האדם ואומר לו, איך תוכל לעמוד בכוחך הדל ולקיים את כל התורה כולה, הלוא קשה העבודה הזו, ובפרט אחר שכבר הלכת אחר יצרך, ועברת על רעות רבות, וכי מה כבר תוכל לתקן מכל אשר פעלת מהרעות, ובזה מרחיקהו מעבודת ה'.

לזה אמר משה, וידעת היום, המורה על שבת קודש, כמו שנאמר (בשלא טז כה) 'כי שבת היום', ואת קדושת היום הזה תשיב אל לבבך, וזה יועיל לסתור ב' טענות היצר, בין לתקן על העבר את כל אשר

אחר הבדלה

פרשת ואתחנן תשפ"א לפ"ק

השבוע היארציית של כ"ק דודי זקני הרה"ק ר' שמעון שלום זצללה"ה, הוא התגורר באטוואצק. כ"ק אזמו"ר הרה"ק רבי יצחק זצללה"ה התגורר מקודם באמשינאוו ואח"כ עבר לאטוואצק, ונעשה מאד מקושר עם דודו, וברח יחד עימו בעת המלחמה מפולין דרך שאנחיי לארה"ב.

דודי זצ"ל היה כותב הרבה חידושי תורה, ונדפסו מזה ספרים וגם עתה עורכים כתבי ידו, ויש דבר נפלא שרואים בכתבי תורתו, איך שגם בעת המלחמה היה מחשבותיו תפוסים בדברים גבוהים ורמים, וכתב חידושים בחסידות וקבלה כרגיל.

בשאנחיי חיתן את נכדתו עם הגאון ר' חיים מיליקובסקי זצ"ל שלמד שם בשאנחיי בישיבת מיר, לחתן לא היו קרובי משפחה בעת החתונה, שכן היה כבר לאחר פטירת אביו, וכמו כן היה באמצע המלחמה, ולכן בעת שכתבו ה'תנאים' רשמו שהעומד מצד החתן הוא הגה"צ רבי יחזקאל לעווינשטיין זצ"ל, הרה"ק רש"ש בטוב ליבו הרגיש שיש לחתן מעט חלישות הדעת מזה שמצדו צריך לעמוד אדם זר, קרא לו הרבי ואמר, קשה עלי לסבול צער של כל בריה ואפילו של גוי, ובוודאי שאיני יכול

לסבול צערו של יהודי ומה גם של בחור ת"ח, ולכן הנני רוצה לחזק אותך, עליך לדעת שמצדך עומד לא אחר אלא חיים מיליקובסקי בעצמו, ומעתה וחזקת והיית לאיש. וכך חיזק את רוחו.

כמו כן, להגאון החסיד הרב פיעקארסקי זצ"ל מפארי חסידי אמשינאוו כשנולד לו בנו בארה"ב ולא היה לו אצל מי להשאיר את ילדיו, באותה עת לא היה לו בני משפחה להיעזר בהם, ובקושי מצא אחד שהסכים לשמור על הילדים עד הערב. ולכן לאחר הלידה מיהר רבי ישראל יצחק לנסוע חזרה לביתו, ומרוב טרדה אף לא הספיק לבשר לאיש על הולדת בנו.

כשהגיע הרב פיעקארסקי לביתו ראה את הרבי פוסע ליד הבנין הלך ושוב... מבארא פארק שהרבי התגורר שם היה זה מרחק שעת נסיעה, כשהבחין בו הרבי אמר לו: "מה אתה חושב, שאני רבי רק עבור צרות? אני רבי גם עבור שמחות!" וברכו בברכת "מזל טוב, רוב בריאות ונחת". אז ביקש הרב פיעקארסקי מהרבי שיעלה עמו הביתה לשתות "לחיים", ענה לו הרבי: אתה תעלה עכשיו לטפל ולסדר את ילדיך, ואי"ה בברית נשתה לחיים...

יש ווארט משמו על הפסוק ולא תתורו וגו'. ללמדנו במלחמת היצר כשבא לפתות את האדם בטענה: מי אתה שהנך בא 'לראות' ו'לזכור' ו'לעשות', אחרי שהנך רחוק מכל וכל, ועדיין נמצא בך ח"ו מינות וזנות ועבודה זרה, וא"כ מהיכן לך שייכות לוראיתם, וזכרתם, ועשיתם. אזי צריך ללחום נגדו ולא לשגות בפיתויו, וזהו ולא תתורו אחרי לבבכם וגו' אשר אתם זונים וגו', שלא תשגיח בכל זה שטוען כנגדך, אלא עשה מה שעליך לעשות

להיות רואה, וזוכר, ועושה, ואז ממילא יתבטל ויתפורר ממך, וכדאיתא בספרים מעט אור מגרש הרבה חשך, ותזכה אל למען תזכרו ועשיתם וגו' עד שתזכו ל'והייתם קדושים', והכל יתבטל ממילא והיה כלא היה.

א גוטע וואך א פרייליכע וואך.

אחר הבדלה

פרשת ואתחנן תשפ"ב לפ"ק

השבוע יומא דהילולא של הבעלזער רב הרה"ק ר' אהרן זי"ע, מסופר שפעם נסע אחד מנכדי בית ווארקא אל הרה"ק ר' ישכר דב מבעלז זי"ע לחג הפסח, כיבדו הרבי שיאמר איזה דבר תורה מבית אבותיו, ופתח ואמר ששמע פעם מזקיניו, שכתוב בהגדה לפני 'והיא שעמדה', כאן מכסין את המצות ומגביהין את הכוס, ופירש כך, מצות הם 'דאורייתא' ארבע כוסות הם 'דרבנן', ולכן מכסין את המצות, היינו שמכסים את הדאורייתא, ומגביהין את הדרבנן, ומכריזין עליה, 'והיא' שעמדה לאבותינו ולנו, דמה שעמדה לאבותינו בכל הדורות, היה זה מה שנזהרים ומחזיקים בדרבנן, בגזירות חז"ל ותקנותיהם. הרה"ק מבעלז הנ"ל הפליא מאד את הפירוש, וצוה לבנו הרה"ק מבילגוריא זי"ע שירשום את הדברים בחול המועד, כי זה ממש דבר האבד.

כ"ק אזמו"ר זצללה"ה סיפר שפעם הגיע איזה בעל עבירה להרה"ק ר' אהרן, וקירבו מאד כדרכו בקודש. כששאלו להרה"ק מדוע מקרבו כל כך, ענה: 'ער איז א בטלן, ער קען זיך נישט אן עצה געבען מיט'ן יצר הרע, זאל איך איהם וועגען דעם נישט מקרב זיין?'.

סיפר הרה"ק ר' יענקעלע מפשעווארסק זי"ע, שפעם ישבו חסידים ודיברו סרה על יהודי אחר שאינו נוהג כראוי, והבעלזא רב לימד עליו זכות. אמרו לו, והלא הוא מחלל שבת. אמר הרב: 'אזוי, איז ער טאקע א בטלן'. והוסיף שחמיו הרה"ק רבי איציקל זי"ע, ביאר ע"פ מה שאמרו חז"ל (שבת י, ב) ששבת הוא מתנה טובה, ולפיכך המחלל שבת בטלן הוא שאינו בוחר בהמתנה טובה.

פעם הגיע לבעלזער רב בעל מלאכה, והמשמשים לחששו ביניהם שהוא עובד גם בשבת, מיד כששמע הרבי מה שאמרו, אמר 'אוודאי האט ער א טעות געהאט אין געמיינט אז עס איז פרייטאג' ולחזק את דבריו אף פנה אל הפועל ואמר לו 'ריכטיג, די האסט א טעות געהאט אז עס איז פרייטיג?', וכשהלה שתק במבוכה, שאלו שוב, ובפעם השלישית, השיב הלה 'הן', ופרץ בבכי וחזר בתשובה כראוי.

יה"ר שישפע שפע של תשובה ופרנסה ויהא א"ך טוב לישראל. זכותם יגן עלינו ועל כל ישראל, א גוטע וואך א פרייליכע וואך.

מלווה מלכה

פרשת ואתחנן תשפ"ג לפ"ק

השבוע היארציית של הגאון הקדוש רבי מרדכי באנעט זצ"ל, היה תלמידו של הרה"ק הרבי רבי שמעלקא מניקלשבורג.

הרה"ק הרבי ר' אלימלך זי"ע הגיע פעם לניקלשבורג (כידוע, שתלמידים רבים התקרו לחסידות ובאו למגיד ממעזריטש על ידי השפעתו של הרבי ר' שמעלקא זי"ע), ושמע שם בבית המדרש איך אברך אחד לומד תורה בהתלהבות בדחילו ורחימו, וזה היה הגה"ק ר' מרדכי באנעט זצ"ל, ויעמוד על ידו עד אשר פסק מעט, ויגש אליו הרבי ר' אלימלך ויאמר לו, יהודי יקר עשה תשובה, ור' מרדכי נחלש דעתו מהערה זו, שהרי רק ישב ולמד ולא ביטל זמנו אף רגע, ונכנס לספר דבר זה לפני רבו הרבי ר' שמעלקא, אחר הדברים האלה נכנס הרבי ר' אלימלך, ואמר לר' מרדכי, ראיתי עליך שישבת בתענית כל השבוע, וזה גורם לך חולשה וביטול תורה, ועל כך אתה צריך לעשות תשובה.

החתם סופר כותב עליו, 'מארי דכולי תלמודא וכו' בן יחיד לשכינה הקדושה'... (בתוך ההספד בדרשות חת"ס)

היה מתפלל בסידור השל"ה, ושם כתב בכתב ידו בתוך הסידור, שמקבל על עצמו נדר, שלא יתהנה מעולם הזה זולת מה שהוא לצורך גדול ומה שהוא לצורך בריאות הגוף.

כשהיה יושב בדיני תורה היה עטוף בטליתו על פניו שלא יראה פני הבעלי דינים, והיה תמיד קורא לתובע בשם ראובן, ולנתבע בשם שמעון, ולא רצה לדעת שמותיהם, כדי שלא יכירם כלל.

פעם הגיע הגה"ק רבי עקיבא איגר זי"ע לניקלשבורג, והגה"ק רבי מרדכי באנעט, כיבדו לישא פלפול בבית המדרש, ובאמצע הסוגיא הקשה הגר"מ באנעט קושיות עצומות על דברי רעק"א, אך רעק"א לא השיב כלום, והמשיך את פלפולו, והיה נראה שאין לו מה להשיב, אולם אחר הדרשה, ליווה רעק"א את הגר"מ באנעט לביתו, ובדרך תירץ לו את כל השגותיו, מיד ציווה ר' מרדכי באנעט לכנס שוב את כל תושבי העיר בבית המדרש, ושם עלה על הדוכן ואמר שכל דברי רעק"א צודקים ונכונים, ומה שלא השיב על השגותיו בעת הדרשה היה רק משום כבוד המרא דאתרא.

הגאון הגדול רבי מרדכי באנעט בעת שהיה נושא פלפולא חריפתא, היה לפעמים עוצר באמצע וזועק בקול גדול, 'אשרי איש שלא ישכחך'.

ובדומה לזה היה מספר החפץ חיים לתלמידיו, שהגאון רבי מרדכי באנעט בעת שבתו עם תלמידיו הקרובים, ראו שלפעמים מזיז באצבעותיו כמי שרושם דבר מה על השולחן, וכאשר התבוננו היטב, הבחינו שרושם פסוק זה, הנאמר בפיוט בראש השנה, אשרי איש שלא ישכחך ובן אדם יתאמץ בך, כי דורשך לעולם לא יכשלו, ולא יכלמו לנצח כל החוסים בך, ע"כ. נראה מכל זאת, 'אז ער האט זיך שטארק געקאכט' בפסוק זה. (גם החפץ חיים עצמו היה חוזר רבות את הפיוט הזה בפיו).

הרבי רבי בונים זי"ע נסע פעם יחד עם תלמידו אא"ז הרה"ק מווארקיי זי"ע לקארלסבאד, פעם אחת כשטיילו ביחד ביער, נפגשו עם הגאון רבי מרדכי באנעט, ותוך הדברים שאל את הרבי ר' בונים, מפני מה סידרו את הווידוי של 'על-חטא', לפי סדר האל"ף-בי"ת, השיב לו הרבי ר' בונים, אילו לא היה מסודר לפי האל"ף-בי"ת, לא היינו יודעים מתי לחדול מלהתוודות על חטאינו...

לימים נפגש עימו הרה"ק מווארקיי עוד פעם, וזאת כאשר הצטרף ונסע יחד עם מורו ורבו הרה"ק הרבי ר' אברהם משה'לע מפשיסחא זי"ע (בנו יחידו וממלא מקומו של הרבי ר' בונים זי"ע). כידוע הרה"ק רבי אברהם משה זצ"ל למרות היותו צעיר לימים היה איש חלוש, ונסע הרבה למרחץ לרפואתו, ובנסיעה הצטרף עימו הרה"ק מווארקיי וכן הגבאי, בעברם דרך עיר ניקלשבורג, הלכו לקבל את פני הגאון רבי מרדכי באנעט זצ"ל. ושאלם מאיזה מדינה אתם, והשיבו לו 'מפולין אנו'. אזי אמר: 'עס מיז דאך דא זיין צווישען ענק איינער א' ראש', עס דאכט זיך מיך עס איז דער יונגערמאן', בכוונתו אל הרה"ק רא"מ, ונתן לו שלום מקודם, ואחר כך נתן שלום למלווים.

ואחר כך כאשר בא גם הגאון רבי מרדכי בנעט זצ"ל למרחץ הזה, היה כל יום ויום משוחח זמן רב עם הרה"ק רבי אברהם משה זצ"ל, והתבטא 'שאם לא היתה טירחא גדולה עבורו לעת זקנתו היה רץ אליו לפולין'.

ונביא כמה מאמרותיו, אמרו בגמרא (פסחים ה, א) האומר סלע זו לצדקה, בשביל שיחיה בני וכו', הרי זה צדיק גמור. ופירש הגאון ר' מרדכי באנעט,

דמיירי כאן כאשר אין לאיש הזה כלל חולה בתוך ביתו, אלא כדי שלא יתבייש העני, שנותן לו סלע בחינם, על כן מתחכם לאמר, דנותן לו כדי שיתפלל על בנו. והנותן צדקה בכונה זו, הרי זה צדיק גמור. (ועיין במדרש סוף פרשת בהר על הפסוק אשרי משכיל אל דל, אשרי 'נותן' לדל, אין כתיב כאן, אלא אשרי 'משכיל' אל דל, הוי מסתכל בו היאך לזכות עמו, היינו שיעזור עם 'שכל').

במסכת ברכות (נו, ב) הרואה קדרה בחלום, ישכים ויאמר ה' תשפות שלום לנו, ועיי"ש שזה מבשר על שלום, ומפרש הגאון ר' מרדכי באנעט, שהקדירה מרמזת על שלום, כי לפעמים השלום היא דוקא כשאין הצדדים ביחד, אלא כל אחד איש על דגלו, ואז לא יתקוטטו וישארו ידידים, כמו הקדירה שמפרידה בין האש לבין המים המתבשלים בתוך הקדירה, ואין אחד מכלה את השני.

וכ"ק אאמו"ר זצללה"ה אמר פעם לפרש בשם **הקדמונים** (ראה מהר"ל נצח ישראל פרק כה) כי האומות נקראים 'מים', כדכתיב (שה"ש ח, ז) 'מים רבים לא יוכלו לכבות האהבה', ובני ישראל נקראים 'אש', כמ"ש והיה בית יעקב אש וגו', ולכאורה לפי זה האומות גוברים ח"ו, שכן המים מכלים את האש. והתשובה היא, שאכן אם מתערבים יחד ח"ו, אזי המים מכבין האש, אך אם נפרדים ונבדלים מהם, כגון על ידי קדירה, אזי מייבשים את המים, עד שלא נשאר בו דבר, וישראל גוברים עליהם.

בגמרא חולין (ז, ב) שרבי יצא לקראת ר' פנחס בן יאיר והזמינו לסעודה, והסכים לסעוד אצלו, ושמח רבי מאד שקיבל הזמנתו, שלא היה רגיל רבי פנחס בן יאיר ליהנות משל אחרים, בראותו את שמחתו של רבי, אמר לו רפב"י וכי חושב אתה שאני מודר הנאה מישראל, ואיני רוצה ליהנות מהם

כלל, אין הדבר כן, אלא 'ישראל קדושים הן', אך זה שאיני נהנה מהם הוא מפני, שיש מי ש'רוצה ואין לו', כלומר שאין לו די פרנסתו ולכן איני רוצה להכביד עליו, ויש גם כאלו ש'יש לו ואינו רוצה', ואף על פי שקורא לי לסעוד אצלו, בכל זאת אינו חפץ בכך, וכתיב אל תלחם את לחם רע עין, ורק מטעם זה, אני נוהג שלא לאכול מאחרים.

ושאל ר' מרדכי באנעט, זה ש'רוצה ואין לו', ניחא שנקרא קדוש, שהרי מציע למעלה מיכלתו, אך זה ש'יש לו ואינו רוצה', למה נקרא שמו קדוש, אלא נראה בדרך צחות, שלפעמים זה ש'יש לו ואינו רוצה ליתן', מתחיל לשאול שאלות, באיצטלא דקדושה, למה צריך לנהוג בכסף כך וכו', ואינו רוצה לתמוך בכזאת וכו', ומעמיד פני קדוש, במקום לומר בפשטות שאינו רוצה ליתן.

הגאון ר' מרדכי באנעט ביקר פעם אצל הגאון החתם סופר ז"ל בפרעשבורג, והציג לפניו את תלמידיו, והראה איך שהם מעוטרים בזקן ופאות ועוסקים בתורה, הגאון ר' מרדכי התבטא בחריפות יתירה, וקשה לחזור על הלשון, אך תוכן הענין היה, שדעתו שיותר חשוב שיקפידו על בן שמונה עשרה לחופה.

הנה עומדים אנו לפני ט"ו אב שזה זמן של שידוכים, והנה ראינו איך שר' מרדכי באנעט הקפיד מאד שלא לאחר שידוכים, יעזור השי"ת שבזכותו כל אלו שצריכים שידוכים שיוושעו במהרה, וכולם יזכו בבני חיי ומזוני רוויחי אמן.

צדקת יצחק

צדקת
יצחק

קופת החסד

קמחא דפסחא | עזר לילדות

מתנות לאביזנים | צדכי זייט

ע"ש הרחיק כאבשיטא זייט
בנשאת ב"ק אמרד שליט"א

על זאת שבחו אהובים

בגיל ורננים, בהשמע קול מבשרים, מדלג על ההרים, אומרים שירים, קולנו בשבחה נריס,
וכל העדה כולם מריעים, בהגיע הבשורה, נתמלא הבית אורה, שמחה בבית ידיינו, נביע
מיטב ברכותינו, קדם אהובינו, רב כשרונות ותושיה, אוצר כל כלי חמדה, רב הפעלים, לבו
ועינו נתונות לטובת הקופה הק' כל הימים, להרבות מפעלות גמילות חסדים

ה"ה

הרה"ח נפתלי ערליך שליט"א

לרגל תת השי"ת שמחה במעונו בהולדת בנו למזל טוב

והברכה אחת היא לאביו הדגול הרה"ח ר' נתן פנחס ערליך שליט"א

וזאת הברכה תהא שלוחה, ממרומים יושפע עליהם שפע ברכה ושמחה, שנות חיים בארוכה,
עד מאה ועשרים שנה ברווחה, יוסף ה' עליהם ככה, והוא ישלח במעשי ידיהם ברכה
והצלחה, ולא תמוש התורה מפי זרעם כהבטחה, מתוך שלוה ומנוחה, ובמהרה נוכה לביאת
גואל מרן מלכא משיחא, אמן

המברכים ומאחלים

בני הקהילה

גבאי הקופה